

στην Ευρώπη, η διαπρεπής ακτιβίστρια Vandana Shiva –γέννημα και θρέμμα μιας χώρας όπως οι Ινδίες, όπου χιλιάδες απελπισμένοι αγρότες οδηγήθηκαν στην αυτοκτονία– έκανε με δύο βιβλία της («Η αρπαγή της σοδειάς» και «Πόλεμοι για το νερό») μια επισκόπηση του διεθνούς αγροτικού τοπίου: Μέσα στο οποίο εκτυλίσσεται μια πρωτοφανής επιχείρηση ελέγχου σπόρων, προϊόντων, εδαφών και υδάτων.

Σήμερα, κάποιοι Ευρωπαίοι που συστήνονται ως πιο Ευρωπαίοι από τους άλλους, επιδίδονται σε συστηματική αγροτική «εκμετάλλευση» των αφρικανικών γαιών σε 20 τουλάχιστον χώρες της μαύρης ηπείρου. Οι χώρες αυτές διαθέτουν εθνικό ύμνο, σημαία, στρατιωτικά αγήματα και μπάντες, όμως η «ανεξαρτησία» τους γίνεται όλο και πιο εικονική: Τα αγορασμένα από Ευρωπαίους επιχειρηματίες αγροκτήματα αποδυναμώνουν τις εγχώριες πολιτικές στήριξης της κοινωνίας, καθώς αποβλέπουν πρωτίστως σε εξαγωγικές δραστηριότητες και στην παραγωγή (εξαγωγίμων...) κερδών, αφήνοντας κατά μέρος τις επιεισιτιτικές ανάγκες των ντόπιων. Βέβαια οι αποικιοκρατίες επί αφρικανικού εδάφους ελάχιστα συναντούν την προσοχή διαφόρων «εκσυγχρονιστών», οι οποίοι εμμένουν στη σωτηριολογική αποστολή των πολιτικών της προηγμένης Δύσης. «Η ψείρα όταν χορτάσει βγαίνει στο γιακά», υποστηρίζει ένα τραγούδι του Γιάννη Μηλιώκα. Το επεισόδιο προκαλεί την αντίδραση της ARC2020 (Agricultural and Rural Convention 2020), που πρόσφατα οργάνωσε εκδηλώσεις με αφορμή την υπόθεση της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής στην Ε.Ε. Εδώ θέμα είναι η «αρπαγή γης στη Ρουμανία» (!) μέσα από τις αγορές τεραστίων εκτάσεων από ξένους και ντόπιους επενδυτές, που καταστρέφουν την παραδοσιακή γεωργία, τους παραδοσιακούς γεωργούς και την ύπαιθρο. Η ARC2020 (www.arc2020.eu) επιδίδεται σε ευρωπαϊκή περιοδεία με εκδηλώσεις και διαβουλεύσεις, με στόχο να φωτίσει τις επιπτώσεις αυτών των αγορών και των νέων σχέσεων ιδιοκτησίας στην οικονομία, στους φυσικούς πόρους, στο περιβάλλον, στην ποιότητα της απασχόλησης και σε πολλά άλλα ζητήματα...

Οι νέοι αντιαποικιακοί/δημοκρατικοί αγώνες προσβάλλουν τα στερεότυπα του οικονομιστικού λόγου, που είναι παλαιόθεν αραγμένος στα ιδεολογήματα περί αναπόφευκτων παραγωγικών μονόδρομων εντός της «συνήθους» καπιταλιστικής ανάπτυξης. Η Βαντάνα Σίβα δεν ήταν από τις συνηθισμένες σελέμπριτις που ήλθαν στην Ελλάδα για να μας πουν «τι υπέροχο κοινό που είμαστε» και άλλα

πομφολυγώδη... Η Ινδή διανοούμενη και ακτιβίστρια αγωνίσθηκε για την περιφρούρηση του παραδοσιακού γενετικού υλικού από τα αυθαίρετα ιδιοκτησιακά δικαιώματα, για την αντιμετώπιση του κερδοσκοπικού τυχοδιωκτισμού των μεγάλων εταιρειών με τις γενετικές τροποποιήσεις, τις μονοκαλλιέργειες, τις αγελάδες που γίνονται «παρά φύση» σαρκοβόρες. Στην «Αρπαγή της σοδειάς» (εκδόσεις *Εξάρχεια*) η Βαντάνα Σίβα λέει: «Το 1998 η Monsanto προσέλαβε ιδιωτικούς ντετέκτιβ για να παρενοχλήσει περισσότερους από 1.500 αγρότες και εμπόρους σπόρων στις ΗΠΑ»... Εξάλλου στο βιβλίο της «Πόλεμοι για το νερό» διαβεβαιώνει: «Παρακάμπτοντας τις κοινωνίες, η Παγκόσμια Τράπεζα και οι χρεωμένες κυβερνήσεις κάνουν μανιώδεις συμφωνίες με εταιρείες για να κατέχουν, να ελέγχουν, να διανέμουν και να πουλούν τους λιγοστούς μας υδατικούς πόρους»...

Οι μεγάλες εταιρείες υπαγορεύουν την κατεύθυνση των παραγωγικών δυνάμεων και της κατανάλωσης, εκφέροντας μια σωτηριολογία παραπλήσια των Μνημονίων. Και φυσικά διαψεύδοντας τη δογματική εμμονή κάποιων «εκσυγχρονιστών» στον **νόμο της αξίας** και αποδεικνύοντας ότι η νεοαποικιακή ληστεία είναι άσχετη με τις νομοτέλειες του «νορμάλ» καπιταλισμού... Η Βαντάνα Σίβα καταγγέλλει τη βιομηχανική γεωργία ως καταστροφέα του 75% της βιοποικιλότητας του πλανήτη και ως υπεύθυνη της πείνας. Και η καταγγελία της αυτή αρθρώνεται με τις κινήσεις διαμαρτυρίας σε μικρότερη κλίμακα, για τις πολιτικές υποβάθμισης και εξάρτησης των περιφερειακών χωρών από τα μεγάλα οικονομικά κέντρα. Αυτό που γίνεται είναι «Σόδομα και Γόμορρα» – καταπώς ήθελε η αξέχαστη «ατάκα» της Σαπφούς Νοταρά...

Ευρώπη και ΗΠΑ

Η Ευρώπη έπρεπε να πρωτοστατεί στους αγώνες για διαφάνεια και αναβάθμιση των ατομικά καταναλισκόμενων προϊόντων και υπηρεσιών: Όμως αυτό γίνεται προβληματικό ενόσω κυριαρχεί ένας δουλικός «ευρωπαϊσμός», που θεωρεί την τρέχουσα όδευση ως ιστορικό μονόδρομο. Υπάρχουν πολλοί που υποστηρίζουν την ομοιοπαθητική θεραπεία της σημερινής Ευρώπης με περισσότερη Ευρώπη, αλλά αυτό μπορεί να σημαίνει: Ενώ η Ευρώπη μένει μετεξεταστέα στην Τρίτη Δημοτικού, αυτοί προτείνουν την εισαγωγή της σε μεταπτυχιακό κύκλο σπουδών... Η Αμερική είναι ο μεγαλύτερος παράγων απορρύθμισης της ποιότητας των γεωργικών προϊόντων, όμως αυτό δεν εμπόδιζε τον Ομπάμα να συντηρεί

βιολογικό μπαχτσέ στον Λευκό Οίκο! Το διαβεβαίωνε ο προσωπικός του σεφ, Μητσοτάκης ονόματι, ανιψιός του γενάρχη του Οίκου...

Πρωτογενής παραγωγή

Η διαχρονική εποπτεία των εξελίξεων δείχνει μια ισχυρή τάση τουριστικής μονοκαλλιέργειας, με σταδιακή έξωση των γεωργικών, κτηνοτροφικών και μελισσοκομικών δραστηριοτήτων. Αυτό συχνά εκθειάζεται υπογείως ως «εξειδίκευση» της οικονομίας και προσαρμογή στον διεθνή καταμερισμό έργων, όμως από την άλλη πλευρά συνοδεύεται από ριζική αλλοίωση του τουριστικού προϊόντος, ακάθεκτη διείσδυση διεθνών τουριστικών ομίλων, οικονομική και πολιτισμική αποξένωση των εγχώριων κοινωνιών. Η θεωρία του «συγκριτικού πλεονεκτήματος» απαιτεί την εξάλειψη του πρωτογενούς τομέα και τη διαμόρφωση αμιγών ζωνών αναψυχής, ενώ αντίθετα η στήριξη του τυροκόμου της Μυκόνου ή του πατατοκαλλιεργητή της Νάξου δυσφημίζεται ως κατάλοιπο εποχών κρατικισμού και προκαλεί τον ειρωνικό ξερόβηχα της συμβατικής οικονομολογίας. Όμως ελάχιστα συνεκτιμάται η συμβολή πολλών δραστηριοτήτων του πρωτογενούς τομέα στη διαμόρφωση του τοπίου με τις παραδοσιακές πεζούλες, στην παραγωγή ειδικών ποιοτικών προϊόντων ανθεκτικών στην ξηρασία, στην ενεργειακή οικονομία, στη διατήρηση και ακτινοβολία της παράδοσης, στην ευζωία του νησιωτικού πληθυσμού – που με τη σειρά της μεταφράζεται σε μια φιλικότερη σχέση υποδοχής του ξένου στοιχείου. Εδώ, η ιδεολογία της «εξωτραφούς» ανάπτυξης σπάζει τα μούτρα της: Γιατί η κερδοσκοπική ονείρωση τουριστικών δομών τύπου Ντουμπάι –π.χ. με πίστες για χειμερινά σπορ ή με γήπεδα γκολφ σε άξενα, ξηροθερμικά περιβάλλοντα– οδηγεί, μέσω του ανταγωνισμού, σε εκθετική αύξηση των εξόδων παραγωγής τουριστικών υπηρεσιών...

Η αγορά ξεκινάει από τον ανταγωνισμό αλλά τείνει στη μονολειτουργικότητα, ακυρώνοντας κάποιες παραγωγικές εφεδρείες που κάθε χώρα και περιοχή πρέπει να διαθέτει για περίπτωση ανάγκης, έστω κι αν αυτό σημαίνει ορισμένα ακριβότερα προϊόντα. Αυτό το σκεπτικό δεν αποτελεί συνηγορία με κάποιες ροβινσωνιάδες περί ολοκληρωμένης ανάπτυξης, που σκάνε μύτη εν μέσω κρίσης: Η χώρα και οι περιοχές της δεν μπορούν παρά να αγοράζουν και να πουλάνε! Όμως η υποταγή στην ανεξέλεγκτη δράση της αγοράς εγκυμονεί κινδύνους –εισοδηματικών και ποιοτικών ανατροπών– για τα λαϊκά εισοδήματα και την ποιότητα ζωής.

Οι απ' έκει

Για την Ελληνική Μειονότητα στην Αλβανία

■ του Γιώργου Κυριακού

Απαράδεκτη δήλωση Μπελέρη

Μετά από 45 χρόνια ωμοτήτων του ολοκληρωτικού καθεστώτος Χότζα-Αλία, ήταν επόμενο η βορειοηπειρωτική Κοινότητα να στέκεται με καχυποψία απέναντι σε οτιδήποτε αποκαλείται «αριστερό». Όμως σε κάποιες περιπτώσεις (που προσπερνούν κυνικά, αν δεν την επικροτούν, την αντίστοιχη ωμότητα της ιστορικής δεξιάς πολιτικής και των δικτατοριών στην Ελλάδα) μέλη της ελληνικής εθνικής μειονότητας φτάνουν σε σημείο να ταυτίζονται με την ιστορική και νυν άκρα δεξιά, ή με τους ναζί της Χρυσής Αυγής και άλλων συνονθυλευμάτων*. Παραγνωρίζοντας ότι η ελληνική μειονότητα, εν μέσω δικού της εμφυλίου (ΕΑΜ/Front Çlirimtar Kombëtar από τη μια, ΕΔΕΣ/ΜΑΒΗ από την άλλη), αντιστάθηκε ξεχωριστά στους κατοχικούς στρατούς των Ιταλών φασιστών και των Γερμανών ναζί στο αλβανικό έδαφος και στους συνεργάτες τους. Η στήλη «Οι απ' έκει», προσεγγίζοντας τα ζητήματα της ελληνικής μειονότητας, συνομίλησε περισσότερο με την πιο αδικημένη πλευρά της, τη «δεξιά», έτσι όπως αυτοχαρακτηρίζεται αντανakλαστικά. Η στήλη υπερασπίστηκε, όσο κανένας άλλος ελλαδικός δίαυλος ενημέρωσης, μέλη της Κοινότητας που ανήκαν σε αυτήν την «ιδεολογική» κατεύθυνση –μεταξύ αυτών και τον Φρέντη Μπέλερη– στο πλαίσιο του δημοκρατικού αγώνα για τη διεκδίκηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των ομογενών μας.

Η στήλη στάθηκε κόντρα στη σκευωρία που έσπησαν στον Μπελέρη οι μηχανισμοί του αλβανικού πολιτικού συστήματος στο πλαίσιο εξαφάνισης της ελληνικής ταυτότητας των χιμαριωτών και της χιμάρας. Στάθηκε κόντρα στην προβολή «σκιών του παρελθόντος του» από παράγοντες της κυβέρνησης και του πολιτικού συστήματος. Λόγω της ιδιότητάς του –ως αδίκως φυλακισμένου– και λόγω επιλογής της στήλης να απευθύνει κυρίως την κριτική στους αρμόδιους φορείς, απαλύνθηκε με έμμεσες διακριτικές αναφορές το γεγονός ότι ο ίδιος έχει επιφορτιστεί με την κομματική ατζέντα της Ν.Δ. και του ΕΛΚ και λιγότερο με τα ζητήματα της ελληνικής μειονότητας, για τα οποία είχε εκλεγεί... Η πρόσφατη απαράδεκτη δήλωση του κ. Μπελέρη επ' ευκαιρία της αποφυλάκισης του Κασιδιάρη (η οποία έπειτα ανασκευάστηκε ως «αποστροφή») είναι δείγμα της διπλής γλώσσας προσέγκυσης ψηφοφόρων που χαρακτηρίζει το κόμμα του, στην ολισθηρή και επικίνδυνη –για την κοινωνία– πορεία του. Η στήλη επισημαίνει την πλέον βασική προϋπόθεση επιβίωσης και ανάπτυξης της ελληνικής εθνικής μειονότητας στην Αλβανία: να αποκτήσει τη δική της δημοκρατική και ανεξάρτητη φωνή.

* «“Μέχρι τα Τίρανα”; Τι άλλο θα πει το παρακράτος;» (φύλλο 721).